

מורכב!

מה שמוזכר בסוגיא הקודמת ש"אפשר לסוחטו אסור" (היינו ש"חתיכה נעשית נבילה") – הריהו מחלקת תנאים
בברייטא כדלהלן:

בברייטא יש מחלקת רבי יהודה ורבנן – ורבי אומר פשרה... ומוכח שר"י ורבי סוברים אפשר לסוחטו אסור וחכמים
סוברים מותר.

(ההבדל בין רבי לר"י הוא האם גזרים מדרבנן במקרה שאינו שייך אפשר לסוחטו/ חתיכה נעשית נבילה – מטעם שמא לא ינער/יכסה
היטב)

המקרה הכללי של הברייטא הוא:

סיר שיש לו בפנים חתיכות בשר – ונפלה טיפת חלב על חתיכה אחת ואותה חתיכה אינה פי 60 בטיפת החלב אבל
בצירוף שאר החתיכות יש פי 60

ויש לפצל מקרה זה ל3 תתי-מקרה בקשר ל**ניעור וכיסה** (הגורמים להבלעה בשאר חתיכות)

לכו"ע

- **לא ניער וכיסה בכלל**

אינו פולט

ולכן **לא נאסרו שאר החתיכות** (אבל החתיכה הראשונה נאסרת)

המחלקת בסוגייתנו היא רק בניער וכיסה (שגורמים להבלעה בשאר חתיכות) – ויש שני תתי-מקרה:

- ניער וכסה מתחילה עד הסוף – מתבטל בכל החתיכות – ואין אף חתיכה נאסרת (מלבד לפי ר"י הגוזר מדרבנן
מחשש שמא לא ינער/יכסה היטב)

- ניער וכסה (רק) בסוף - שייכת "אפשר לסוחטו"/"חתיכה נעשית נבילה" → מחלקת: ר"י ורבי אוסרים וחכמים
מתירים

מבנה:

תצוגה מילולית

ולאחר מכן תצוגה טבלאית מפורטת

ולאחר מכן קושיא ותירוצ

מקרה - כללי

סיר שיש לו בפנים:

- חתיכת בשר – שנפלה עליה טיפת חלב → חתיכה זו אינה פי 60 בטיפת החלב אבל בצירוף שאר החתיכות יש פי 60
- עוד חתיכות בשר → מינה של החתיכה הראשונה
- (קיפה → מינה של החתיכה הראשונה)
- רוטב → אינה מינה של החתיכה הראשונה

תת-מקרה-1

לא ניער וכיסה בכלל

דין

לכו"ע: לא נאסרים שאר החתיכות – (אבל החתיכה הראשונה נאסרת)

טעם

אינו פולט

תת-מקרה-2

ניער וכסה מתחילה עד הסוף

דין

לכו"ע מדאורייתא החלב מתבטל בכל החתיכות – ואין אף חתיכה נאסרת – אפילו החתיכה שטיפת החלב נפלה עליה

(לפי ר"י גוזר מדרבנן מחשש שמא לא ינער/יכסה היטב)

טעם

מיד התפשטה טיפת החלב בכל החתיכות – ולא היתה הזדמנות לחתיכה הראשונה להיות "נעשה נבילה"/"אפשר ליסחט"

תת-מקרה-3

ניער וכיסה רק בסוף

דין-מחלקת

מחלקת האם שאר החתיכות נאסרות – מטעם שהחתיכה הראשונה "נעשית נבילה"/"אפשר ליסחט" - והריהי חוזרת ואוסרת את שאר החתיכות מטעם מין במינו אינו בטל

טעם

עד שניער וכיסה החתיכה הראשונה נאסרה

ובסוף כשניער וכיסה התפשטה בשאר החתיכות

שיטות:	ר"י	רבי מכריע כר"י	רבי מכריע	חכמים
	אסורים (כל החתיכות) חתיכה (הראשונה) נעשית נבילה וחוזרת ואוסרת שאר החתיכות במין במינו בכלשהו	בתת-מקרה מסויים היותר מחמיר: "בשלא ניער ולא כיסה"	בתת-מקרה מסויים היותר מיקיל: "בשניער וכיסה"	מותרים כל החתיכות (מלבד אם לא היה פי ששים בכל החתיכות מול טיפת החלב)
הסבר השיטות	ר"י עצמו אוסר אפילו בניער/כיסה מתחלה עד הסוף (כל הזמן) קושיא: הרי מתערב ומתבטל בכל החתיכות? תירוץ: גוזר מדרבנן שלא לא ינער/יכסה היטב (ורבי אינו חושש לזה)	כוונת רבי: ניער/כיסה רק בסוף (שהרי אם לא ניער/כיסה בכלל אז לא היתה פולטת ולא היתה אוסרת את שאר החתיכות) מוכח שסובר ר"י/רבי אפשר לסוחטו אסור	כוונת רבי: בניער/כיסה מתחילה עד הסוף - סובר שלא כר"י - לא גוזרים מדרבנן (שלא לא ינער/יכסה היטב)	חכמים בעצמם סוברים ניער/כיסה רק בסוף שמותר מוכח שסוברים חכמים אפשר לסוחטו מותר
מה סוברים - מפוצל לשני תתי מקרה של ניער וכיסה: • רק בסוף • מתחלה עד הסוף	בניער וכיסה רק בסוף האם מדאורייתא "אפשר לסוחטו אסור" ז"א "חתיכה נעשית נבילה" (וצריכים פי 60 כנגד כל החתיכה – לא רק כנגד טיפת החלב)	אפשר לסוחטו – אסור (מדאורייתא)	אפשר לסוחטו – אסור (מדאורייתא)	אפשר לסוחטו – מותר
	בניער וכיסה מתחילה עד הסוף האם מדרבנן אוסרים גזירה שלא לא ינער/יכסה היטב	אינו גוזר מדרבנן	אינו גוזר מדרבנן	אינו גוזר מדרבנן

הבהרה

חכמים **חולקים** על ר"י לגבי חתיכה נעשית נבילה (אפשר ליסחט)

אבל **מסכימים** (בעקרון) שמין במינו לא בטיל

ז"א: סוברים שאין החתיכה הראשונה הופכת להיות כולה אסורה ושצריכים 60 כנגד כולה – אלא צריכים **60 כנגד טיפת החלב בלבד**

מדוע אין לומר הפוך:

שמסכימים לגבי חתיכה נעשית נבילה

וחולקים לגבי מין במינו לא בטל

ז"א: מסכימים שהחתיכה הראשונה הופכת להיות כולה איסור – אבל מאחר וסוברים מין במינו **בטל**

לכן כשש **60 כנגד אותה חתיכה**, מותרת השאר (ואותה חתיכה עצמה אסורה)

תירוץ

הנחה/ות

אם חכמים מסכימים עם ר"י שאפשר ליסחט אסור (חתיכה נעשית נבילה), אז יסכימו גם שגוזרים מדרבנן
בניער/כיסה מתחלה עד הסוף שאסור מדרבנן מחשש שמא לא ינער/יכסה היטב

תירוץ

כנ"ל, רבי מכריע כחכמים

בתת-מקרה מסויים היותר מיקיל: "בשניער וכיסה" דהיינו ניער/כיסה רק בסוף

דהיינו סובר דלא כר"י - לא גוזרים מדרבנן (שמא לא ינער/יכסה היטב)

הרי שחכמים לא גוזרים!

סוגיא - דף קט:-קי: - נושא: ① חלב שחוטה שלא פירש מן הכחל (העטין) ② מקומות שהחמירו לא לאכול כחל בכלל

סקירה כללית

רקע

חלב שחוטה - שפירש מן הכחל [העטין]

אסור עם בשר - ורק מדרבנן

מקרה

חלב שחוטה שלא פירש מהחכל (מקרה של משנתנו) – היינו שלא קרעו שתי וערב ולא טחו בכותל

דין - מחלקת

רב – לישנא קמא: מותר אפילו לכתחילה

רב – לישנא בתרא: אסור מדרבנן

רב נחמן – תלוי:

– לבישול אסור מדרבנן

– לצלי מותר אפילו לכתחילה

תצוגה טבלאית

נציג את המחלקת

וכיצד ליישב את משנתנו ואת שתי ברייתות:

רב נחמן - תלוי:		רב- לישנא בתרא	רב- לישנא קמא	שיטות:
לבשל	לצלות			
אסור מדרבנן	מותר לכתחילה	אסור מדרבנן ¹	מותר לכתחילה	חלב שחוטה שלא פירש מהכחל – לא קרע את הכחל שתי וערב ולא טחו בכותל (מקרה של משנתנו)
משנתנו (שאוסרת מדרבנן) לבישול		(פשטות: אינו עובר מדאורייתא – אבל אסור מדרבנן)	רק אגב הסיפא (בדם שבתוך הלב – ששם מותר רק בדיעבד)	משנתנו: "אינו עובר עליו" - פירוש:
אם מדובר לבישול, אז אינה עוזרת לאחר בישולה	אם מדובר לצלות, אז (פשטות: אינו צריך לקרוע לאחר בישולה)	אינה עוזרת לאחר בישולה (משום שבשר הכחל רך וסופג לעומת בשר הלב שקשיח)	(פשטות: אינו צריך לקרוע לאחר בישולה)	ברייתא: בלב אם לא קרע לפני בישולה, יקרע לאחר בישולה דיוק: הא בכחל אם לא קרע לפני בישולה, אינו קורע לאחר בישולו - פירוש:
	הברייתא (שמתיירה לכתחילה) מדברת לצלות		✓	תניא כוותיה:

אגדתא

סיפור: ילתא... כל מה שהתורה אוסרת, יש דומה שמותרת... רצתה לטעום בשר בחלב... לצלות כחל...

¹ יש 2 גירסאות:

1. רב אסר כדי לעשות גדר כששמע שאנשים אינם יודעים איסור בשר בחלב
2. רב שמע שאסור אבל האמת שכוונת המספר היתה שרק בכחל של מינקת (מליאה הרבה חלב)

דין - מחלקת

היו מקומות שלא אכלו כחל בכלל – אפילו צלויה ואפילו קרועה

אגדתא

מישהו ממקום שאוכלים כחל (על פי רב יהודה) הגיע למקום שאינם אוכלים – והוא אכל – חוץ לתחום ...